

Verkort jaarverslag 2017

Voorwoord

Een terugblik in vogelvlucht. Wat waren voor ons pensioenfonds de belangrijkste onderwerpen in 2017? Hoe presteerden we financieel? We zetten ze hieronder voor u op een rij. Samen geven ze een goed beeld van de actuele vraagstukken waar het pensioenfonds mee te maken heeft. Het volledige jaarverslag vindt u onder Downloads.

Ontwikkeling van de financiële positie

De financiële gezondheid van het fonds wordt uitgedrukt in de dekkingsgraad. De dekkingsgraad is de verhouding tussen het vermogen van het fonds en de pensioenverplichtingen (de nu en in de toekomst uit te betalen opgebouwde pensioenen). Stel: alle opgebouwde pensioenen moeten tegelijkertijd uitbetaald worden. Bij een dekkingsgraad van 100% lukt dat. Er is precies genoeg geld in kas om de huidige en toekomstige pensioenen te betalen. Boven de 100% beschikt het fonds over een buffer, onder de 100% heeft het fonds een tekort.

Iedere maand publiceert het bestuur de beleidsdekkingsgraad. Op basis van de beleidsdekkingsgraad neemt het bestuur beslissingen over het te voeren beleid. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraden over de afgelopen 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad per 31 december 2017 bedraagt: 95,8%. Ook zijn de actuele dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad ten opzichte van eind 2016 gestegen. Het pensioenfonds moet ook een vereiste dekkingsgraad vaststellen. De vereiste dekkingsgraad geeft aan hoe hoog de beleidsdekkingsgraad van een pensioenfonds wettelijk moet zijn. Deze bedraagt 115,9% per 31 december 2017.

Dekkingsgraad	2017	2016
Actuele dekkingsgraad	97,1%	92,7%
Beleidsdekkingsgraad	95,8%	89,4%
Vereiste dekkingsgraad	115,9%	115,4%

Herstelplan

Bpf AVH beschikte eind 2016 niet over het Vereist Eigen Vermogen. Dit betekende dat vóór 1 april 2017 een herstelplan bij De Nederlandsche Bank (DNB) moest worden ingediend. DNB heeft het ingediende herstelplan goedgekeurd. Volgens het herstelplan zou de actuele dekkingsgraad eind 2017 zijn uitgekomen op 95,4%. De actuele dekkingsgraad eind 2017 is 97,1% geworden, dus iets beter dan de verwachting uit het herstelplan. Omdat Bpf AVH ook eind 2017 niet over het Vereiste Eigen Vermogen beschikte en ook niet over het Minimaal Vereist Eigen Vermogen, is het herstelplan in het eerste kwartaal van 2018 geactualiseerd en goedgekeurd door DNB.

Uitvoeringskosten per deelnemer

In 2017 bedroegen de uitvoeringskosten per deelnemer € 112 (2016: € 115).

Uitvoeringskosten vermogensbeheer per deelnemer

Het bestuur van het fonds wil een helder en transparant inzicht in de vermogensbeheerkosten die het fonds maakt. Om die reden zijn ook over het jaar 2017 de kosten inzichtelijk gemaakt. De kosten voor het in 2017 beheren van het vermogen zijn € 222 per deelnemer (2016: € 236).

Rendement op de beleggingen

In 2017 hebben met name de zakelijke waarden (aandelen, Nederlands vastgoed en private equity) een goed rendement behaald. Door de gestegen rente hebben de staatsobligaties en de afdekking van het renterisico een negatief rendement laten zien. Het totale rendement over 2017 bedraagt 4,39% exclusief valuta- en renteafdekking. Inclusief valuta- en renteafdekking bedraagt het jaarrendement 3,26%.

Toeslagverlening (indexatie)

Als de financiële middelen van Bpf AVH toereikend zijn, worden alle pensioenen jaarlijks per 1 januari verhoogd met een toeslag. De toeslag bij Bpf AVH is niet gerelateerd aan een loon- of prijsindex. Een toeslag wordt alleen toegekend als er voldoende financiële middelen zijn. Dat is het geval als de beleidsdekkingsgraad van Bpf AVH hoger is dan 110%. Als er boven die beleidsdekkingsgraad van 110% genoeg vermogen voor toeslagen beschikbaar is dan gelden er wettelijke regels om de hoogte van die toeslag te bepalen. Een toeslag mag volgens de wet alleen worden toegekend, als het beschikbare vermogen naar verwachting voldoende is om die toeslag ook in de toekomst te kunnen toekennen. Dit heet "toekomstbestendig indexeren". Het bestuur beslist jaarlijks of per 1 januari een toeslag kan worden toegekend. Bpf AVH heeft sinds 2011 de pensioenen niet meer kunnen indexeren en de verwachting is dat ook de komende jaren geen indexatie wordt toegekend.

Belangrijkste bestuursbesluiten in 2017

Herstelplan

Bpf AVH had per 1 januari 2017 een beleidsdekkingsgraad (89,4%) die onder de vereiste dekkingsgraad van 115,4% lag. Dit betekende dat Bpf AVH per 1 januari 2017 een tekort had en het in 2016 opgestelde herstelplan moest actualiseren. In het herstelplan worden de maatregelen beschreven die genomen worden om te kunnen herstellen naar een beleidsdekkingsgraad die ligt boven de vereiste dekkingsgraad. De termijn waarbinnen de vereiste dekkingsgraad moet worden bereikt, is voor Bpf AVH de wettelijke maximale hersteltermijn van 10 jaar.

Het herstelplan liet zien dat Bpf AVH naar verwachting binnen de hersteltermijn van 10 jaar de vereiste dekkingsgraad bereikt. Ook liet het herstelplan zien dat naar verwachting de actuele beleidsdekkingsgraad eind 2020 op de minimaal vereiste dekkingsgraad uitkomt van 104,5%. De beleidsdekkingsgraad eind 2020 ligt naar verwachting nog wel onder de minimaal vereiste dekkingsgraad. Deze uitkomsten betekenden dat het niet nodig was om in het herstelplan een korting op de pensioenen op te nemen.

Het herstelplan 2017 is beoordeeld door DNB en bij brief d.d. 19 mei 2017 goedgekeurd. Ondanks dat het niet nodig was om een korting in het herstelplan op te nemen, is het niet zeker dat een korting ook daadwerkelijk kan worden vermeden. Het in het herstelplan verwachte rendement zal immers wel moeten worden behaald. Ook is het zo dat in de voorgeschreven berekeningsmethodiek van het herstelplan, wordt uitgegaan van een gelijkblijvende UFR (Ultimate Forward Rate, het renteniveau op lange termijn), maar die UFR zal de komende jaren gaan dalen. Die daling zal een negatief effect hebben op de ontwikkeling van de dekkingsgraad, waardoor de kans op een korting groter wordt.

De deelnemers moeten er dan een rekening mee houden dat een korting in de komende jaren toch nodig kan zijn.

Beëindiging 55-minregeling voor het Partikulier Kaaspakhuisbedrijf

In 2017 hebben de sociale partners (werkgevers- en werknemersorganisaties in de sector) in het Partikulier Kaaspakhuisbedrijf besloten om de voorwaardelijke aanspraken uit de 55-minregeling om te zetten in onvoorwaardelijke aanspraken. Daarmee is een einde gekomen aan de 55-minregeling voor het Partikulier Kaaspakhuisbedrijf. Bpf AVH voert nu geen 55-min regelingen meer uit.

Verhoging pensioenleeftijd

De wettelijke fiscale pensioenrichtleeftijd gaat per 1 januari 2018 omhoog van 67 naar 68 jaar.

Toekomstbestendigheid Bpf AVH

DNB heeft in 2017 onderzoek gedaan naar de houdbaarheid van het bedrijfsmodel van middelgrote pensioenfondsen. DNB beoogt daarmee dat pensioenfondsen met een kwetsbaar bedrijfsmodel tijdig actie ondernemen om de kwetsbaarheden te mitigeren of, indien dat niet mogelijk is, hun activiteiten beheerst af te wikkelen. DNB heeft Bpf AVH aangemerkt als pensioenfonds met een mogelijk verhoogde kwetsbaarheid. Daarom heeft DNB aan Bpf AVH gevraagd de toekomstbestendigheid van het pensioenfonds te onderzoeken en vervolgens een toekomstplan op te stellen. Het bestuur heeft op basis van de kwetsbaarheidsindicatoren van DNB een eigen beoordeling gemaakt. Er is geconcludeerd dat er kwetsbaarheden zijn bij Bpf AVH, maar het bestuur weegt deze anders. Het bestuur is het met DNB eens dat de gesignaleerde kwetsbaarheden aandacht behoeven en zal in de loop van 2018 bezien welke acties zullen worden ondernomen om die te beperken. Deze kwetsbaarheden hangen vooral samen met de huidige dekkingsgraad.

Toekomst

Bpf AVH voert voor vier relatief kleine sectoren de pensioenregelingen uit. Daarbij is, mede als gevolg van de pensioenafspraken van de sectoren uit het verleden (de vaste bedragenregeling), de uitkering aan individuele gepensioneerden op dit moment laag. Bpf AVH ziet dat schaalgrootte een hulpmiddel kan zijn om de kosten voor de uitvoering van de regeling laag te houden. Hierbij stelt Bpf AVH zich de vraag of deze schaalgrootte moet worden gerealiseerd via de aansluiting bij een ander bedrijfstakpensioenfonds of dat efficiencyverbetering vooral moet worden gerealiseerd via het uitbesteden van werkzaamheden, pensioenadministratie, bestuursondersteuning, vermogensbeheer en beleggingsadministratie. Die leveranciers realiseren vervolgens de schaalvoordelen en er worden vooraf afspraken gemaakt hoe deze schaalvoordelen aan Bpf AVH en zijn deelnemers ten goede zullen komen. Bpf AVH weet ook dat als schaalgrootte moet worden gerealiseerd via het opgaan in een groter geheel, een langjarig traject moet worden doorlopen. Er vinden binnen bedrijfstakpensioenfondsen weliswaar samensmeltingen plaats, maar dit zijn complexe trajecten.

Meerjarenoverzicht van kerncijfers en kengetallen

	2017	2016	2015	2014	2013
Aantal werkgevers	887	891	891	855	858
Aantal verzekerden (*)					
Actieve deelnemers	20.779	19.840	19.112	18.236	18.575
- waarvan arbeidsongeschikten	158	170	177	193	219
Gewezen deelnemers ('slapers')	40.206	38.268	37.189	40.294	39.265
Pensioengerechtigden	9.765	9.599	9.508	9.345	8.855
Pensioenuitvoering					
Kostendekkende premie	91.144	76.958	64.607	51.481	55.524
Gedempte premie	67.897	64.294	53.502	52.882	53.201
Feitelijke premie	73.096	69.967	62.861	62.230	65.478
Uitkeringen	18.513	18.104	30.702	17.434	17.326
Uitvoeringskosten	3.431	3.387	3.270	2.739	2.497
Uitvoeringskosten per deelnemer (x €100)	112	115	114	99	91
Toeslagverlening per 1 januari					
Actieve deelnemers	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Inactieve deelnemers	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Toegepaste kortingen	0,00%	0,00%	0,00%	0,50%	2,00%
Vermogen en solvabiliteit					
Aanwezig vermogen	1.358.693	1.257.953	1.071.875	1.061.090	842.275
Minimaal vereist eigen vermogen	62.901	61.140	52.721	47.259	36.997
Vereist eigen vermogen	222.442	209.576	174.429	119.193	117.193
Pensioenverplichtingen	1.398.902	1.356.721	1.160.813	1.040.471	803.042
Dekkingsgraad	97,1%	92,7%	92,3%	102,0%	104,9%
Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,5%	104,5%	104,5%	104,5%	104,5%
Beleidsdekkingsgraad	95,8%	89,4%	95,0%	104,6%	n.v.t.
Vereiste dekkingsgraad	115,9%	115,4%	115,0%	111,5%	114,6%
Reële dekkingsgraad	76,8%	72,5%	76,2%	-	-
Beleggingsportefeuille					
Vastgoedbeleggingen	50.484	32.245	25.763	25.528	26.464
Aandelen	403.051	356.144	320.357	240.783	133.230
Vastrentende waarden	924.582	916.200	814.467	626.213	558.032
Derivaten	6.017	5.803	2.651	61.174	9.758
Overige beleggingen	50.750	13.749	23.982	120.240	123.896
Balanswaarde beleggingen	1.434.884	1.324.142	1.187.220	1.073.938	851.380
Beleggingsrendement					
Beleggingsopbrengsten	37.144	131.634	-19.400	178.161	-23.486
Totaal rendement portefeuille	3,26%	12,16%	-1,72%	22,41%	-2,98%
Benchmarkrendement portefeuille	3,10%	11,68%	-2,04%	21,81%	-3,28%
Gemiddeld rendement:					
- afgelopen 5 jaar	6,64%	7,64%	7,85%	9,49%	5,92%
- afgelopen 10 jaar	7,48%	7,05%	6,44%	7,37%	5,82%